



**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 21 december 2010 (18.1)
(OR. en)**

17751/10

**Interinstitutionellt ärende:
2010/0065 (COD)**

**CODEC 1504
DROIPEN 151
MIGR 143
PE 551**

NOT

från:	Generalsekretariatet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om förebyggande och bekämpande av människohandel samt skydd av offer och om upphävande av rambeslut 2002/629/RIF – Resultatet av Europaparlamentets första behandling (Strasbourg den 13–16 december 2010)

I. INLEDNING

I enlighet med bestämmelserna i artikel 294 i EUF-fördraget och den gemensamma förklaringen om praktiska bestämmelser för medbeslutandeförfarandet¹ har informella kontakter ägt rum mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen i syfte att nå en överenskommelse vid första behandlingen och därigenom undvika en andra behandling och ett förlikningsförfarande.

Mot bakgrund av detta lade föredragandena Edit BAUER (PPE – SK) och Anna HEDH (S&D – SE) fram ett kompromissförslag till ändring av förslaget till direktiv, som företrädare för utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män. En överenskommelse om ändringsförslaget hade nåtts vid de ovannämnda informella kontakterna.

¹ EUT C 145, 30.6.2007, s. 5.

II. DEBATT

Edit BAUER (PPE – SK) inledde debatten, som hölls den 14 december 2010, och lyfte fram en rad huvudpunkter i kompromissöverenskommelsen.

Anna HEDH (S&D – SE)

- välkomnade inrättandet på europeiska nivå av en samordnare för kampen mot människohandel,
- efterlyste inriktning på kriminella nyckelelement inom människohandeln,
- efterlyste ett fullgott skydd för offer för människohandel, vilket även skulle öka deras vilja att samarbeta fullt ut med myndigheterna i arbetet med att bekämpa människohandeln, och
- betonade behovet av att minska efterfrågan på människohandel. Hon beklagade att man inte lyckats kriminalisera dem som utnyttjar andra människor.

Kommissionär Cecilia MALMSTRÖM

- noterade att parlamentet hade hjälpt till att förbättra direktivet på flera sätt, framförallt de särskilda bestämmelserna i artikel 14 om ställning och rättigheter för barn som är offer för människohandel och som saknar medföljande vuxen, och
- beklagade att rådet inte stödde kommissionens förslag gällande extraterritoriell behörighet för brott som begås utomlands av personer som har sin hemvist i Europeiska unionen. Hon gav uttryck för sin fasta övertygelse att en bestämmelse som garanterar att alla människor som bor i Europa och som begår brott som rör människohandel i andra länder kan åtalas i Europeiska unionen skulle ha ett betydande mervärde. Emellertid hade en sådan bestämmelse inte kunnat fastställas. Hon förutspådde dock att denna fråga skulle komma upp igen under institutionernas arbete med direktivet om exploatering av barn och barnpornografi. Extraterritoriell behörighet med avseende på personer som har sin hemvist i Europa är av ännu större vikt när det gäller frågan om möjligheterna att åtala pedofila sexturister som bor i Europa.

Agustín DÍAZ DE MERA GARCÍA CONSUEGRA (PPE – ES), som företrädde den politiska gruppen Europeiska folkpartiet,

- underströk behovet av att
 - åtgärda luckor i nationell lagstiftning,
 - skydda barnen,
 - åtala mellanhänder,
 - ta itu med efterfrågeaspekten av människohandeln, och
 - konfiskera tillgångar och vinning av brott,
- betonade att Frontex måste bidra till arbetet med att fastställa människosmugglares rutter och identitet, och
- betonade den europeiska samordnarens roll samtidigt som han noterade att det är viktigt att denna inte inkräktar på Europols roll.

Monika FLAŠÍKOVÁ BEŇOVÁ (S&D – SK), som företrädde den politiska gruppen Progressiva förbundet av socialdemokrater, betonade hur allvarligt problemet med människohandel är.

Antonyia PARVANOV (ALDE – BU), som företrädde den politiska gruppen Alliansen liberaler och demokrater för Europa, uppmanade medlemsstaterna till ökade ansträngningar för att förebygga människohandel.

Judith SARGENTINI (Verts/ALE – NL), som företrädde den politiska gruppen De gröna/Europeiska fria alliansen,

- pekade på behovet av att ge frigivna offer för människohandel rättslig säkerhet i fråga om uppehållsrätt i det land de förts till, vilket hon hoppades skulle behandlas under översynen, och
- menade att de enskilda medlemsstaterna själva bör bestämma om de vill kriminalisera personer som utnyttjar tjänster som tillhandahålls genom människohandel.

Andrea ČEŠKOVÁ (ECR – CZ), som företrädde den politiska gruppen Europeiska konservativa och reformister,

- välkomnade den kompromiss som nåtts med rådet, och
- menade att det kommer att bli mycket svårt att på europeisk nivå kriminalisera människosmugglares kunder.

Cornelia ERNST (GUE/NGL – DE), som företrädde den politiska gruppen GUE/NGL, betonade behovet av att utbilda tjänstemän och utse samordnare i medlemsstaterna.

Silvia COSTA (S&D – IT)

- efterlyste en översyn av 2004 års direktiv om offers rätt att stanna kvar, och
- uttryckte sitt stöd för kommissionärens initiativ att slå ner på sexturism och barnpornografi.

Kommissionär Cecilia MALMSTRÖM tog återigen till orda och

- noterade att kommissionen samma dag skulle utse en samordnare för kampen mot människohandel med tillträde i januari 2011, och
- konstaterade att kriminaliseringsfrågan kräver en separat debatt men noterade att artikel 19 i direktivet anger att kommissionen inom några år ska lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av effekterna av befintlig nationell lagstiftning som kriminaliserar användarna av tjänster som inbegriper människohandel, vilken om så krävs ska åtföljas av lämpliga förslag.

III. OMRÖSTNING

Vid omröstningen i plenum den 14 december 2010 antogs kompromissändringsförslaget. Inga andra ändringar antogs. Den antagna ändringen motsvarar överenskommelsen mellan de tre institutionerna och bör därför kunna godtas av rådet. Följaktligen bör rådet kunna anta lagstiftningsakten efter juristlingvisternas granskning¹.

I parlamentets lagstiftningsresolution anges inte den antagna ändringen separat.

Lagstiftningsresolutionen innehåller i stället Europaparlamentets ståndpunkt vid första behandlingen, vilket motsvarar kommissionens förslag med ändringen.

Europaparlamentets lagstiftningsresolution bifogas denna not.

¹ För att förbereda juristlingvisternas möte med nationella experter kan delegationer som har juridiska/språkliga synpunkter skicka dessa till sekretariatet för rådets direktorat för lagstiftningskvalitet (secretariat.jl-codecision@consilium.europa.eu) senast den 21 januari 2011.

Människohandel *I**

Europaparlamentets lagstiftningsresolution av den 14 december 2010 om förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om förebyggande och bekämpande av människohandel samt skydd av offer och om upphävande av rambeslut 2002/629/RIF (KOM(2010)0095 – C7-0087/2010 – 2010/0065(COD))

(Ordinarie lagstiftningsförfarande: första behandlingen)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av kommissionens förslag till Europaparlamentet och rådet (KOM(2010)0095),
 - med beaktande av artiklarna 294.2, 82.2 och 83.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, i enlighet med vilka kommissionen har lagt fram sitt förslag för parlamentet (C7-0087/2010),
 - med beaktande av yttrandet från utskottet för rättsliga frågor över den föreslagna rättsliga grunden,
 - med beaktande av artikel 294.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av de nationella parlamentens bidrag rörande förslaget till rättsakt,
 - med beaktande av yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 21 oktober 2010,
 - efter att ha hört Regionkommittén,
 - med beaktande av det skriftliga åtagandet från rådets företrädare av den 25 november 2010 att godkänna parlamentets ståndpunkt i enlighet med artikel 294.4 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
 - med beaktande av artiklarna 55 och 37 i arbetsordningen,
 - med beaktande av de gemensamma överläggningar som utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män hållit i enlighet med artikel 51 i arbetsordningen.
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor och utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män (A7-0348/2010).
1. Europaparlamentet antar nedanstående ståndpunkt vid första behandlingen.
 2. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en ny text för parlamentet om den har för avsikt att väsentligt ändra sitt förslag eller ersätta det med ett nytt.
 3. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända parlamentets ståndpunkt till rådet, kommissionen och de nationella parlamenten.

Europaparlamentets ståndpunkt fastställd vid första behandlingen den 14 december 2010 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/.../EU om förebyggande och bekämpande av människohandel samt skydd av offer, vilket ersätter rambeslut 2002/629/RIF

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 82.2 och 83.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

efter att ha hört Regionkommitténs yttrande,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet², och

av följande skäl:

- (1) Människohandel är ett allvarligt brott, som ofta begås inom ramen för organiserad brottslighet, och en grov kränkning av de grundläggande rättigheterna som uttryckligen är förbjuden enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. ***Att förhindra och bekämpa människohandel är en prioriterad angelägenhet för unionen och medlemsstaterna.***
- (2) ***Detta direktiv utgör en del av en övergripande strategi mot människohandel som omfattar åtgärder som inbegriper tredjeländer i enlighet med dokumentet "Åtgärdsinriktat dokument om förstärkning av EU:s yttre dimension när det gäller åtgärder mot människohandel: Övergripande EU-åtgärder mot människohandel". I detta sammanhang bör det också genomföras åtgärder i tredjeländer som är ursprungsländer eller länder där offren för människohandel överförs, i syfte att öka medvetenheten, minska sårbarheten, stödja och hjälpa offren för människohandel, bekämpa de bakomliggande orsakerna till människohandel och bistå länder att utarbeta lämplig lagstiftning mot människohandel.***
- (3) ***I direktivet konstateras det att människohandeln är könsspecifik och att handeln med kvinnor och män ofta har olika syften. Bistånds- och stödåtgärderna bör därför också vid behov vara könsspecifika. "Push- och pullfaktorerna" kan variera beroende på den sektor som berörs, som människohandel för sexindustrin eller utnyttjande av arbetskraft inom exempelvis byggbranschen eller jordbrukssektorn eller för slaveriliknande arbete i hemmet.***
- (4) Europeiska unionen har åtagit sig att förebygga och bekämpa människohandel och att skydda rättigheterna för de personer som faller offer för människohandel. I detta syfte har rådets

¹ Yttrandet av den 21 oktober 2010.

² Europaparlamentet ståndpunkt av den 14 december 2010.

rambeslut 2002/629/RIF av den 19 juli 2002 om bekämpande av människohandel¹ och EU:s plan för bästa metoder, standarder och förfaranden för att bekämpa och förhindra människohandel² antagits. *Vidare ger man i Stockholmsprogrammet, som antagits av Europeiska rådet, en tydlig prioritet åt kampen mot människohandel. Man bör också tänka sig andra åtgärder, exempelvis stöd till gemensamma indikatorer för unionen för att identifiera offer för människohandel genom utbyte av bästa praxis mellan samtliga berörda aktörer, framför allt inom offentliga och privata sociala tjänster.*

- (5) *Medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter bör fortsätta att samarbeta i syfte att skärpa kampen mot människohandel. Det är i detta hänseende av avgörande betydelse med ett nära samarbete över gränserna vilket innefattar informationsutbyte och utbyte av bästa praxis, liksom med en fortsatt öppen dialog mellan medlemsstaternas polisväsen, rättsliga myndigheter och finansmyndigheter. Samordningen av utredningar och lagföring av fall av människohandel bör underlättas genom ett förstärkt samarbete med Europol och Eurojust och inrättandet av gemensamma utredningsgrupper samt genom genomförandet av rådets rambeslut 2009/948/RIF av den 30 november 2009 om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden³.*
- (6) *Medlemsstaterna bör uppmuntra det civila samhällets organisationer, däribland erkända och aktiva icke-statliga organisationer som arbetar med personer som faller offer för människohandel, och nära samarbeta med dessa organisationer, särskilt när det gäller initiativ till politiska beslut, informationskampanjer och kampanjer för att öka medvetenheten, forsknings- och utbildningsprogram och fortbildning samt när det gäller att följa upp och utvärdera effekterna av åtgärderna mot människohandel.*
- (7) I detta direktiv antas ett integrerat, holistiskt *och människorättsbaserat* synsätt när det gäller kampen mot människohandel, *och vid genomförandet bör hänsyn tas till rådets direktiv 2004/81/EG av den 29 april 2004 om uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som har fallit offer för människohandel eller som har fått hjälp till olaglig invandring och vilka samarbetar med de behöriga myndigheterna⁴ samt till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/52/EG av den 18 juni 2009 om minimistandarder för sanktioner och åtgärder mot arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt⁵.* Skärpt förebyggande och lagföring och bättre skydd av offrens rättigheter är de viktigaste målen för detta direktiv. *Genom detta direktiv införs även en kontextuell förståelse av de olika formerna av människohandel, och direktivet syftar till att bekämpa var och en av dessa former med de mest effektiva åtgärderna.*
- (8) Barn är mer utsatta och löper därför större risk att bli offer för människohandel. Vid tillämpningen av detta direktiv måste barnets bästa komma i främsta rummet i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och 1989 års FN-konvention om barnets rättigheter.
- (9) Tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet från 2000 och Europarådets konvention om

¹ EGT L 203, 1.8.2002, s. 1.

² EUT C 311, 9.12.2005, s. 1.

³ **EUT L 328, 15.12.2009, s. 42.**

⁴ EUT L 261, 6.8.2004, s. 19.

⁵ EUT L 168, 30.6.2009, s. 24.

åtgärder mot människohandel från 2005 är avgörande steg för att stärka det internationella samarbetet i kampen mot människohandel. ***Det bör noteras att Europarådets konvention innehåller en utvärderingsmekanism, som består av expertgruppen för åtgärder mot människohandel och partskommittén. För att undvika dubbelarbete bör man stödja samordning mellan de internationella organisationer som är behöriga när det gäller åtgärder mot människohandel.***

- (10) ***Detta direktiv inverkar inte på principen om "non-refoulement", i överensstämmelse med konventionen angående flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951 (Genèvekonventionen) samt i enlighet med artiklarna 4 och 19.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.***
- (11) I syfte att angripa den senaste utvecklingen inom människohandel införs i detta direktiv ett vidare begrepp för vad som bör anses utgöra människohandel än det som används i rambeslut 2002/629/RIF och omfattar därför ytterligare former av utnyttjande. Vid tillämpningen av detta direktiv bör påtvingat tiggeri betraktas som en form av tvångsarbete eller tvångstjänst enligt definitionen i 1930 års ILO-konvention nr 29 angående tvångs- eller obligatoriskt arbete. Utnyttjande ***för*** tiggeri, ***inbegripet utnyttjande för tiggeri av en person som är offer för människohandel och som befinner sig i beroendeställning***, faller därför inom tillämpningsområdet för definitionen av människohandel endast om alla inslag i tvångsarbete eller tvångstjänster föreligger. Med beaktande av tillämplig rättspraxis bör giltigheten av ett eventuellt samtycke till att utföra en sådan tjänst bedömas i varje enskilt fall. När det gäller barn bör dock ett eventuellt samtycke aldrig betraktas som giltigt. Uttrycket "utnyttjande av brottslig verksamhet" bör förstås som utnyttjande av en person för att begå brott, bland annat fickstölder, snatterier, ***narkotikahandel*** och annan liknande verksamhet som är föremål för påföljder och som medför ekonomisk vinning. Definitionen omfattar också människohandel i syfte att avlägsna organ, vilket ■ utgör en allvarlig kränkning av den mänskliga värdigheten och den fysiska integriteten, ***samt till exempel andra handlingar, som illegal adoption eller tvångsäktenskap, i den mån dessa uppfyller brottsrekvisiten för människohandel.***
- (12) Påföljdsnivåerna i detta direktiv återspeglar den växande oron bland medlemsstaterna över ***utvecklingen av fenomenet människohandel. Av detta skäl utgår detta direktiv från nivåerna 3 och 4 i rådets slutsatser av den 24–25 april 2002 om den metod som ska tillämpas vid tillnärmning av påföljder.*** Om brottet begås under vissa omständigheter, t.ex. mot ett särskilt utsatt offer, bör straffet vara strängare. Inom ramen för detta direktiv bör särskilt utsatta personer omfatta åtminstone alla barn ■ . ***Bland andra faktorer som kan beaktas när man bedömer ett offers utsatthet ingår exempelvis kön, graviditet, hälsobesvär och funktionshinder.*** Om brottet är särskilt allvarligt, till exempel om det har inneburit fara för offrets liv, har begåtts med användande av grovt våld ***som tortyr, narkotikaanvändning/medicinintag under tvång, våldtäkt eller andra allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld, eller på annat sätt har vållat offret särskilt allvarlig skada,*** bör detta återspeglas i särskilt stränga påföljder. När det enligt detta direktiv hänvisas till överlämnande bör denna hänvisning tolkas i överensstämmelse med rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämnande mellan medlemsstaterna¹. ***Man kan vid verkställigheten av domen beakta det begångna brottets svårighetsgrad.***
- (13) ***Man bör i kampen mot människohandel fullt ut använda sig av befintliga instrument om beslag och förverkande av vinning av brott, som Förenta nationernas konvention mot***

¹ EGT L 190, 18.7.2002, s. 1.

gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess protokoll, Europarådets konvention från 1990 om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott, rådets rambeslut 2001/500/RIF av den 26 juni 2001 om penningtvätt, identifiering, spårande, spärrande, beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott¹ samt rådets rambeslut 2005/212/RIF av den 24 februari 2005 om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott². Man bör uppmuntra till att det beslag och förverkande av hjälpmedel till och vinning av brott som avses i detta direktiv används för att främja bistånd till och skydd för brottsoffer, vilket inbegriper ersättning till brottsoffer samt brottsbekämpande åtgärder mot människohandel över gränserna inom unionen.

- (14) Offer för människohandel bör, i enlighet med de grundläggande principerna i de berörda medlemsstaternas rättssystem, skyddas från lagföring eller bestraffning för brottslig verksamhet såsom användning av falska handlingar eller brott som avses i prostitutions- eller invandringslagstiftningen, som offren har tvingats begå som en direkt följd av att de har utsatts för människohandel. Syftet med sådant skydd är att garantera offrens mänskliga rättigheter, undvika sekundär viktimisering och uppmuntra dem att träda fram som vittnen i straffrättsliga förfaranden mot gärningsmännen. Detta skydd bör inte utesluta inte lagföring eller bestraffning för brott som en person av egen fri vilja har begått eller deltagit i.
- (15) För att utredning och lagföring av brott som rör människohandel ska leda till resultat bör de *i princip* inte vara beroende av en anmälan eller angivelse av ett offer för att kunna inledas. *När det krävs på grund av handlingens art* bör lagföring vara möjlig under en tillräckligt lång tidsperiod efter det att brottsoffret har uppnått myndighetsålder. *Längden på den tillräckligt långa tidsperioden för lagföring bör fastställas i enlighet med nationell lagstiftning.* Personal inom brottsbekämpande myndigheter och åklagare bör ha lämplig utbildning, även med sikte på att förbättra internationell brottsbekämpning och ökat internationellt rättsligt samarbete. De som har ansvaret för att utreda och lagföra sådana brott bör också ha tillgång till de utredningsverktyg som används för att bekämpa organiserad brottslighet eller andra allvarliga brott, t.ex. avlyssning av kommunikation, dold övervakning, inklusive elektronisk övervakning, övervakning av bankkonton och andra ekonomiska utredningar.
- (16) I syfte att säkerställa effektiv lagföring av internationella kriminella grupper som huvudsakligen är verksamma i en medlemsstat och ägnar sig åt människohandel i tredjeländer, bör behörigheten för lagföring av människohandelsbrott fastställas i fall då gärningsmannen är medborgare *i medlemsstaten i fråga* och brottet begås utanför medlemsstatens territorium. På samma sätt *kan* behörigheten också fastställas i fall då *gärningsmannen har sin hemvist*, brottsoffret är medborgare eller har sin hemvist i en medlemsstat, eller då brottet begås till förmån för en juridisk person som är etablerad inom en medlemsstats territorium, och brottet begås utanför *den medlemsstatens* territorium.
- (17) Medan direktiv 2004/81/EG behandlar utfärdandet av uppehållstillstånd till tredjelandsmedborgare som fallit offer för människohandel, och Europaparlamentets och rådet direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier³ reglerar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att röra sig fritt och uppehålla sig på medlemsstaternas territorium, inbegripet skyddet mot utvisning, fastställs

¹ EGT L 182, 5.7.2001, s. 1.

² EUT L 68, 15.3.2005, s. 49.

³ EUT L 158, 30.4.2004, s. 77.

i detta direktiv särskilda skyddsåtgärder för offer för människohandel. Detta direktiv omfattar följaktligen inte villkoren för deras vistelse på medlemsstaternas territorium.

- (18) Offer för människohandel måste ha möjlighet att utöva sina rättigheter effektivt. Därför bör hjälp och stöd finnas tillgängligt för offer före, under och en lämplig tid efter straffrättsliga förfaranden. **Medlemsstaterna bör tillhandahålla medel till bistånd, stöd och skydd åt brottsoffer.** Den hjälp och det stöd som ges bör åtminstone omfatta ett minsta antal åtgärder som är nödvändiga för att offret ska kunna återhämta sig och undkomma människohandlarna. När dessa åtgärder genomförs i praktiken bör en individuell bedömning i enlighet med nationella förfaranden genomföras för att beakta den berörda personens omständigheter, **kulturella bakgrund** och behov. En person bör erhålla hjälp och stöd så snart det **finns skälig grund att anta** att han eller hon kan ha blivit utsatt för människohandel och oberoende av om personen är villig att träda fram som vittne. **Om offret inte vistas lagligen i den berörda medlemsstaten,** bör **hjälp och stöd** ges förbehållslöst åtminstone **under betänketiden.** Om identifieringsprocessen har avslutats eller betänketiden löpt ut och det visar sig att offret i fråga inte kan betraktas som berättigat till uppehållstillstånd eller i övrigt inte har laglig rätt att vistas i landet **eller om offret har lämnat medlemsstatens territorium,** är den berörda medlemsstaten inte skyldig att fortsätta med sina hjälp- och stödåtgärder till den personen på grundval av detta direktiv. Om så är nödvändigt bör hjälpen och stödet fortsätta under en lämplig tid efter att de straffrättsliga förfarandena har upphört, t.ex. om medicinsk behandling pågår på grund av allvarliga fysiska eller psykiska konsekvenser av brottet eller om offrets säkerhet äventyras på grund av vittnesmålet under dessa straffrättsliga förfaranden.
- (19) I rådets rambeslut av 2001/220/RIF av den 15 mars 2001 om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden¹ fastställs en rad rättigheter för brottsoffer i samband med straffrättsliga förfaranden, bland annat rätten till skydd och ersättning. Offer för människohandel bör dessutom **ofördröjligen** få tillgång till juridisk rådgivning och, **i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet,** till juridiskt ombud, även när det gäller att söka ersättning för skada. **Sådant rättsligt bistånd kan också tillhandahållas av de behöriga myndigheterna för att söka ersättning från staten.** Syftet med juridisk rådgivning är att offren ska kunna få information och rådgivning om de olika möjligheter som finns tillgängliga. **Den juridiska rådgivningen bör ges av en person med lämplig juridisk utbildning utan att denne nödvändigtvis är advokat.** Tillgången till juridisk rådgivning och, **i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet,** till juridiskt ombud bör vara kostnadsfri åtminstone när offret inte har tillräckliga ekonomiska resurser, på ett sätt som är förenligt med medlemsstaternas interna förfaranden. Eftersom det i synnerhet är osannolikt att barn som är offer för människohandel har sådana resurser, kommer tillgången till juridisk rådgivning och juridiskt ombud i praktiken att vara kostnadsfri för dem. Dessutom bör offren, på grundval av en individuell riskbedömning som utförs i enlighet med nationella förfaranden, skyddas från repressalier, hotelser och risken för att åter bli föremål för människohandel.
- (20) Offer för människohandel som redan utsatts för sådana övergrepp och sådan förnedrande behandling som människohandel ofta är förenad med, till exempel sexuell exploatering, **sexuella övergrepp,** våldtäkt, slaveriliknande förhållanden eller avlägsnande av organ, bör skyddas från sekundär viktigmisering och ytterligare trauma under de straffrättsliga förfarandena. **Man bör undvika onödiga upprepningar av förhör under utredning, lagföring och rättegång genom att exempelvis, vid behov och så tidigt som möjligt i förfarandet, göra videoinspelningar av förhören.** Offer för människohandel bör därför under brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden erhålla behandling som är anpassad till deras individuella

¹ EGT L 82, 22.3.2001, s. 1.

behov. Vid den individuella behovsbedömningen bör hänsyn tas till omständigheter som ålder, graviditet, hälsotillstånd, funktionshinder och andra personliga förhållanden samt till de fysiska och psykiska konsekvenserna av den brottsliga verksamhet som offret har utsatts för. Om och på vilket sätt behandlingen ska genomföras ska beslutas i varje enskilt fall i enlighet med nationell lagstiftning, regler om juridiskt handlingsutrymme, praxis och riktlinjer.

- (21) *Ett brottsoffer bör tillhandahållas hjälp- och stödåtgärder med informerat samtycke. Brottsoffer bör därför informeras om de betydelsefulla delarna i de åtgärderna och åtgärderna bör inte påtvingas offren. Om ett brottsoffer vägrar att ta emot hjälp- eller stödåtgärder bör detta inte medföra skyldigheter för den berörda medlemsstatens behöriga myndigheter att erbjuda offret alternativa åtgärder.*
- (22) Utöver de åtgärder som är tillgängliga för alla offer för människohandel bör medlemsstaterna sörja för att särskilda hjälp-, stöd- och skyddsåtgärder finns tillgängliga för barn som är offer för människohandel. Dessa åtgärder bör utformas med tanke på barnets bästa och i överensstämmelse med FN-konventionen om barnets rättigheter. Om det råder osäkerhet om åldern på en person som har utsatts för människohandel och om det finns skäl att tro att han eller hon är under 18 år, bör den personen förutsättas vara ett barn och omedelbart erhålla hjälp, stöd och skydd. Hjälp- och stödåtgärder för barn som är offer för människohandel bör inriktas på deras fysiska och psykosociala återhämtning och på en varaktig lösning för den berörda personen. **Tillgång till utbildning skulle hjälpa barn att** återintegreras i samhället . Med hänsyn till att barn som är offer för människohandel är särskilt utsatta, bör kompletterande skyddsåtgärder finnas tillgängliga för att skydda dem i samband med förhör som ingår i brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden.
- (23) *Särskild uppmärksamhet bör ägnas ensamresande barn som fallit offer för människohandel eftersom de behöver specifikt bistånd och stöd på grund av sin särskilda utsatthet. Från det att man påträffat ett ensamresande barn som fallit offer för människohandel och till dess att man funnit en varaktig lösning bör medlemsstaterna tillämpa mottagningsåtgärder som svarar mot barnets behov och se till att relevanta rättssäkerhetsgarantier tillämpas. Man bör vidta nödvändiga åtgärder för att vid behov se till att det utses en vårdnadshavare och/eller ett ombud i syfte att slå vakt om barnets bästa. Man bör så snabbt som möjligt fatta beslut om framtiden för varje ensamresande barnoffer i syfte att finna varaktiga lösningar utifrån en individuell bedömning av vad som är barnets bästa, vilket bör komma i främsta rummet. En varaktig lösning kan vara återsändande till ursprungslandet med återintegrering, integrering i värdlandet, beviljande av internationell skyddsstatus eller av annan status i enlighet med medlemsstaternas lagstiftning.*
- (24) *När i enlighet med detta direktiv en vårdnadshavare och/eller ett ombud utses för ett barn får dessa roller utföras av samma person eller av en juridisk person, en institution eller en myndighet.*
- (25) Alla medlemsstater bör fastställa och/eller stärka sina strategier för att förebygga människohandel, inbegripet åtgärder för att minska den efterfrågan som ligger till grund för alla former av utnyttjande och åtgärder för att minska risken för att människor blir offer för människohandel, med hjälp av forskning, **bland annat forskning om nya former av människohandel**, information, insamling av harmoniserade uppgifter, kampanjer för att öka medvetenheten samt utbildning. I sådana initiativ bör medlemsstaterna inta ett jämställdhetsperspektiv och anta ett synsätt som värnar om barnets rättigheter. Tjänstemän som sannolikt kommer i kontakt med offer eller potentiella offer för människohandel bör få lämplig utbildning för att kunna identifiera och hantera sådana offer. Sådan **skyldighet till**

fortbildning bör främjas för tjänstemän inom följande personalkategorier i fall då det är sannolikt att dessa kommer i kontakt med offer: polismän, gränskontrolltjänstemän, invandringstjänstemän, offentliga åklagare, advokater, domare och domstolspersonal, yrkesinspektörer, personal inom socialvård och barnavård samt inom hälso- och sjukvård liksom konsultspersonal, men kan beroende på lokala förhållanden också omfatta andra grupper av offentliga tjänstemän som sannolikt kommer i kontakt med människohandelsoffer i sitt arbete.

- (26) I direktiv 2009/52/EG föreskrivs påföljder för arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i EU, som visserligen inte har åtalats eller dömts för människohandel men som utnyttjar arbete eller tjänster från en person med vetskap om att han eller hon är offer för människohandel. Dessutom bör medlemsstaterna överväga möjligheten att införa påföljder för dem som utnyttjar tjänster från en person med vetskap om att han eller hon är offer för människohandel. Denna ytterligare kriminalisering skulle kunna inbegripa arbetsgivare för tredjelandsmedborgare som vistas lagligt i unionen och unionsmedborgare, samt även omfatta personer som köper sexuella tjänster från en person som är offer för människohandel, oavsett deras nationalitet.
- (27) Nationella övervakningssystem, till exempel nationella rapportörer eller motsvarande mekanismer, bör inrättas av medlemsstaterna på ett sätt som passar deras interna organisation och med beaktande av behovet av en minimistruktur med fastställda uppgifter, i syfte att bedöma hur människohandeln utvecklas, **samla in statistik**, mäta resultaten av åtgärder för att bekämpa människohandel och lämna regelbundna rapporter **■**. **De nationella rapportörerna eller motsvarande mekanismer ingår redan i ett informellt nätverk inom unionen som inrättats genom rådets slutsatser av den 4 juni 2009. En samordnare för kampen mot människohandel skulle ingå i detta nätverk, vilket förser unionen och medlemsstaterna med objektiv, tillförlitlig, jämförbar och aktuell strategisk information på området för människohandel och inom vilket man utbyter erfarenheter och bästa praxis när det gäller att på unionsnivå förebygga och bekämpa människohandel. Europaparlamentet bör ha rätt att delta i de nationella rapportörernas gemensamma verksamhet eller i likvärdiga mekanismer.**
- (28) *För att man ska kunna utvärdera resultaten av åtgärder mot människohandel bör unionen fortsätta att utveckla arbetet med tillvägagångssätt och metoder för inhämtande av uppgifter i syfte att ta fram jämförbar statistik.*
- (29) *Mot bakgrund av Stockholmsprogrammet och för att utveckla en konsoliderad strategi mot människohandel inom unionen i syfte att ytterligare stärka unionens och medlemsstaternas engagemang och ansträngningar när det gäller att förebygga och bekämpa människohandel bör medlemsstaterna underlätta utförandet av uppgifterna för EU-samordnaren för kampen mot människohandel, vilket exempelvis kan innebära att man förbättrar samordningen och samstämmigheten och undviker dubbelarbete mellan unionens institutioner och organ samt mellan medlemsstaterna och internationella aktörer, bidrar till utformningen av befintliga eller nya åtgärder och strategier inom unionen rörande kampen mot människohandel eller rapporterar till EU-institutionerna.*
- (30) *Syftet med detta direktiv är att ändra och utöka bestämmelserna i rambeslut 2002/629/RIF. Rambeslutet bör för tydlighetens skull ersättas i sin helhet, eftersom de ändringar som görs är många och väsentliga.*

- (31) *I enlighet med punkt 34 i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning¹ bör rådet uppmantras medlemsstaterna att för egen del och i unionens intresse upprätta egna tabeller som så långt det är möjligt visar överensstämmelsen mellan detta direktiv och införlivandeåtgärderna samt att offentliggöra dessa tabeller.*
- (32) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att bekämpa människohandel, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på egen hand och därför, på grund av åtgärdernas omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på EU-nivå får unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i den artikeln går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (33) Detta direktiv tar hänsyn till de grundläggande rättigheterna och beaktar de principer som erkänns i synnerhet i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt principen om människans värdighet, förbudet mot slaveri, tvångsarbete och människohandel, tortyr och annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, barnets rättigheter, rätten till frihet och säkerhet, yttrandefrihet och informationsfrihet, skydd av personuppgifter, rätten till ett effektivt rättsmedel och en opartisk domstol samt principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff. Detta direktiv syftar särskilt till att sörja för att dessa rättigheter och principer respekteras fullt ut och måste genomföras i enlighet med detta.
- (34) I enlighet med **artikel 3** i protokoll (nr 21) ■ om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till **fördraget om Europeiska unionen och** fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, har ■ Irland meddelat att **landet** önskar delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv. ■
- (35) *I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll (nr 21) ■ om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till **fördraget om Europeiska unionen och** fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, **och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar** Förenade kungariket ■ inte i antagandet av detta direktiv och är därför inte **bundet** av det och omfattas inte av dess tillämpning.*
- (36) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll (nr 22) ■ om Danmarks ställning, fogat till **fördraget om Europeiska unionen och** fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1 Syfte

Detta direktiv fastställer minimiregler om fastställande av brottsrekvisit och påföljder inom området människohandel. Det inför gemensamma bestämmelser, **med beaktande av jämställdhetsperspektivet**, för att stärka åtgärderna för att förebygga sådana brott och förbättra skyddet av brottsoffer.

¹ *EUT C 321, 31.12.2003, s. 1.*

Artikel 2

Människohandelsbrott

1. Varje medlemsstat ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att följande uppsåtliga gärningar är straffbelagda:
Rekrytering, transport, överföring, hysande eller mottagande av personer, inbegripet utbyte eller överföring av kontroll över den personen, genom hot om eller användning av våld eller andra former av tvång, bortförande, bedrägeri, vilseledande, maktmissbruk eller missbruk av en persons utsatta situation eller givande eller mottagande av betalning eller förmåner för att erhålla samtycke från en person som har kontroll över en annan person i syfte att utnyttja denna person
2. Med en utsatt situation avses en situation där den berörda personen inte har något verkligt eller godtagbart alternativ till att underkasta sig utnyttjandet.
3. Utnyttjande ska innebära åtminstone utnyttjande av andras prostitution eller andra former av sexuell exploatering, tvångsarbete eller tvångstjänster, inklusive tiggeri, slaveri eller slaveriliknande förhållanden, trälldom, utnyttjande av brottslig verksamhet eller avlägsnande av organ.
4. Samtycke från den som är offer för människohandel till det avsedda eller faktiska utnyttjandet ska sakna betydelse, om något av de medel som anges i punkt 1 har använts.
5. När en handling som avses i punkt 1 involverar ett barn ska det vara ett straffbelagt människohandelsbrott, även om inget av de medel som anges i punkt 1 har använts.
6. I detta direktiv avses med barn varje person som är under 18 år.

Artikel 3

Anstiftan, medhjälp och försök

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att anstiftan av samt medhjälp eller försök till något av de brott som avses i artikel 2 är straffbelagt.

Artikel 4

Påföljder

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att ett brott som avses i artikel 2 är belagt med ett maximistraff på minst fem års fängelse.
2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att ett brott som avses i artikel 2 är belagt med ett maximistraff på minst tio års fängelse, om brottet har begåtts under någon av följande omständigheter:
 - a) ■ Brottet har begåtts mot ett offer som var särskilt utsatt, vilket i samband med detta direktiv ska inbegripa åtminstone barnoffer ■ .

- b) Brottet har begåtts inom ramen för en kriminell organisation i den mening som avses i rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet¹.
 - c) Brottet har uppsåtligt eller av grov oaktsamhet inneburit fara för offrets liv.
 - d) Brottet har begåtts med användande av grovt våld eller vållat brottsoffret särskilt allvarlig skada.
3. ***Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att ett brott enligt artikel 2 har begåtts av en offentlig tjänsteman i samband med hans eller hennes tjänsteutövning betraktas som en försvårande omständighet.***
4. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att ett brott som avses i artikel 3 är belagt med effektiva, proportionella och avskräckande påföljder som kan leda till överlämnande.

Artikel 5 Juridiska personers ansvar

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att juridiska personer kan ställas till ansvar för något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3 och som begås till deras förmån av en person som agerar antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och har en ledande ställning inom den juridiska personen, grundad på någon av följande befogenheter:
- a) Befogenhet att företräda den juridiska personen.
 - b) Befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar.
 - c) Befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.
2. Medlemsstaterna ska också sörja för att en juridisk person kan ställas till ansvar i de fall, där bristande övervakning eller kontroll från en person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person under dennes ansvar att begå något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3 till förmån för den juridiska personen.
3. Den juridiska personens ansvar enligt punkterna 1 och 2 ska inte utesluta straffrättsliga förfaranden mot fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3.
4. I detta direktiv avses med juridisk person varje enhet som har denna juridiska ställning enligt tillämplig lagstiftning, med undantag av stater eller offentliga organ vid utövandet av de befogenheter som de har i egenskap av statsmakter samt offentliga internationella organisationer.

Artikel 6 Sanktioner för juridiska personer

¹ EUT L 300, 11.11.2008, s. 42.

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att en juridisk person som har ställts till ansvar i enlighet med artikel 5.1 och 5.2 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner, som ska innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter och som får innefatta andra sanktioner, såsom

- a) frångående av rätt till offentliga förmåner eller stöd,
- b) tillfälligt eller permanent näringsförbud,
- c) rättslig övervakning,
- d) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten,
- e) tillfällig eller permanent stängning av inrättningar som har använts för att begå brottet.

Artikel 7 *Beslag och förverkande*

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att deras behöriga myndigheter har rätt att beslagta och förverka hjälpmedel till och vinning av de brott som avses i detta direktiv.

Artikel 8 Offrets befrielse från lagföring eller påföljd

Medlemsstaterna ska i överensstämmelse med de grundläggande principerna i sina rättssystem ***vidta de åtgärder som är nödvändiga för att ge de behöriga nationella myndigheterna befogenhet*** att avstå från att lagföra eller straffa människohandelsoffer för deras deltagande i brottslig verksamhet som de har tvingats att begå som en direkt följd av att de utsatts för någon av de gärningar som avses i artikel 2.

Artikel 9 Utredning och lagföring

1. Medlemsstaterna ska sörja för att utredning eller lagföring av brott som avses i artiklarna 2 och 3 inte är beroende av anmälan eller angivelse av ett offer och att straffrättsliga förfaranden kan fortsätta även om offret har tagit tillbaka sina uppgifter.
2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att, ***när så krävs på grund av handlingens art***, möjliggöra lagföring av ett brott som avses i artiklarna 2 och 3 under en tillräckligt lång tidsperiod efter det att offret har uppnått myndighetsålder.
3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att de personer, enheter eller avdelningar som har ansvaret för att utreda eller lagföra de brott som avses i artiklarna 2 och 3 har lämplig utbildning.
4. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att effektiva utredningsverktyg, som de som används för att bekämpa organiserad brottslighet eller andra allvarliga brott, är tillgängliga för de personer, enheter eller avdelningar som har ansvaret för att utreda eller lagföra de brott som avses i artiklarna 2 och 3.

Artikel 10 Behörighet

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fastställa sin behörighet när det gäller något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3 när
 - a) brottet helt eller delvis har begåtts inom medlemsstatens territorium, eller
 - b) gärningsmannen är medborgare i medlemsstaten ■ .
2. **Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om de beslutar att fastställa ytterligare behörighet över ett brott enligt artikel 2 och 3 vilket har begåtts utanför deras territorium, t.ex. när**
 - a) brottet har begåtts mot en medborgare i **medlemsstaten** eller en person som har sin hemvist på **medlemsstatens** territorium, eller
 - b) brottet har begåtts till förmån för en juridisk person som är etablerad på den medlemsstatens territorium, eller
■
 - c) gärningsmannen har sin hemvist på medlemsstatens territorium ■ .
3. Vid lagföringen av ett brott som avses i artiklarna 2 och 3 vilket begåtts utanför den berörda medlemsstatens territorium ska **varje medlemsstat i fall enligt punkt 1 b och får varje medlemsstat i fall enligt punkt 2** vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att dess behörighet inte är beroende av
 - a) att gärningarna är straffbelagda på den plats där de begicks, eller
 - b) att åtal endast får väckas på grundval av en anmälan från offret på den plats där brottet begicks, eller en formell underrättelse från den stat där brottet begicks.

■

Artikel 11 Hjälp och stöd till offer för människohandel

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att brottsoffer får hjälp och stöd före, under och en lämplig tid efter de straffrättsliga förfarandena så att de kan utöva de rättigheter som fastställs i rambeslut 2001/220/RIF och i detta direktiv.
2. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att en person erhåller hjälp och stöd så snart de behöriga myndigheterna **har skälig grund att anta** att personen i fråga kan ha varit utsatt för något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3.
3. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att hjälp och stöd till ett offer inte är beroende av att offret är villigt att **samarbeta i brottsutredning, lagföring och rättegång, utan att detta påverkar tillämpningen av direktiv 2004/81/EG, eller motsvarande nationella bestämmelser.**

4. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att inrätta lämpliga mekanismer som syftar till att i ett tidigt skede upptäcka offer samt ge hjälp och stöd till dessa, i samarbete med relevanta stödorganisationer.
5. De hjälp- och stödåtgärder som avses i **punkterna 1 och 2** ska tillhandahållas med informativt samtycke och ska åtminstone omfatta en levnadsstandard som kan säkerställa offrens försörjning, genom åtgärder som tillhandahållande av lämplig och säker bostad och materiellt understöd samt nödvändig sjukvård, vid behov inbegripet psykologisk vård, rådgivning och information, **■** översättning och tolkning.
6. ***Den information som avses i punkt 5 ska där så är påkallat omfatta information om en betänketid och en återhämtningsperiod i enlighet med direktiv 2004/81/EG samt information om möjligheten att beviljas internationellt skydd i enlighet med rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet¹ och rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus² eller i enlighet med andra internationella instrument eller andra motsvarande nationella bestämmelser.***
7. Medlemsstaterna ska tillgodose brottsoffer med särskilda behov ***på grund av bland annat graviditet, hälsobesvär och funktionshinder, mentala eller psykiska störningar eller allvarliga former av psykiskt, fysiskt eller sexuellt våld.***

Artikel 12

Skydd av människohandelsoffer under brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden

1. De skyddsåtgärder som anges i denna artikel ska tillämpas utöver de rättigheter som fastställs i rambeslut 2001/220/RIF.
2. Medlemsstaterna ska sörja för att offer för människohandel ***ofördröjligen*** har tillgång till **■** juridisk rådgivning och, ***i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet***, till juridiskt ombud, även för att söka ersättning för skada. Tillgången till ***juridisk rådgivning och*** juridiskt ombud ska vara kostnadsfri när offret inte har tillräckliga ekonomiska resurser. **■**
3. **■** Medlemsstaterna ska sörja för att offer för människohandel erhåller lämpligt skydd, på grundval av en individuell riskbedömning, bland annat genom att få tillgång till program för vittnesskydd eller andra liknande åtgärder, om det är lämpligt och i enlighet med nationell lagstiftning eller nationella förfaranden.
4. Utan att det påverkar rätten till försvar, och i överensstämmelse med en individuell bedömning av offrets personliga omständigheter som görs av de behöriga myndigheterna, ska medlemsstaterna sörja för att offer för människohandel erhåller särskild behandling som syftar till att förebygga sekundär viktigmisering genom att, i möjligaste mån och i enlighet

¹ EUT L 304, 30.9.2004, s.12.

² EUT L 326, 13.12.2005, s. 13.

med nationell lagstiftning samt regler om juridiskt handlingsutrymme, praxis eller riktlinjer, undvika följande:

- a) Onödig upprepning av förhör under utredning, åtal och rättegång.
- b) Visuell kontakt mellan brottsoffer och tilltalade, även under avläggande av vittnesmål som vid förhör och motförhör, genom lämpliga hjälpmedel, bland annat användning av lämplig kommunikationsteknik.
- c) Avläggande av vittnesmål inför öppna dörrar.
- d) Onödiga frågor om privatlivet.

Artikel 13

Allmänna bestämmelser om hjälp, stöd och skyddsåtgärder för barn som är offer för människohandel

1. Barn som är offer för människohandel ska ges hjälp, stöd och skydd ■ . ***Vid genomförandet av detta direktiv ska barnets bästa komma i främsta rummet.***
2. Om det råder osäkerhet om åldern på en person som har utsatts för människohandel och om det finns skäl att tro att personen är ett barn, ska medlemsstaterna sörja för att personen förutsätts vara ett barn så att han eller hon erhåller omedelbar tillgång till hjälp, stöd och skydd i enlighet med artiklarna 13 och 14.

Artikel 14

Hjälp och stöd till barnoffer ■

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att de särskilda åtgärder för att på kort och lång sikt bistå och stödja barn som fallit offer för människohandel i deras fysiska och psykosociala återhämtning genomförs efter en individuell bedömning av varje enskilt barns särskilda omständigheter ***i syfte att finna en varaktig lösning för barnet*** med beaktande av barnets synpunkter, behov och problem. ***Medlemsstaterna ska inom rimlig tid ge barn som är offer och barn till offer som ges hjälp och stöd enligt artikel 10 i detta direktiv tillgång till utbildning i enlighet med sin nationella lagstiftning.***
2. ***Medlemsstaterna ska utse en vårdnadshavare eller ett ombud för det barn som fallit offer för människohandel från det att barnet påträffats av myndigheterna, om de personer som i enlighet med nationell lagstiftning har föräldraansvar inte kan sörja för barnets bästa och/eller företräda barnet till följd av en intressekonflikt mellan dem och barnet.***
3. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder, när så är lämpligt och möjligt, för att ge hjälp och stöd till familjen till det barn som är offer för människohandel, när familjen befinner sig på medlemsstatens territorium. Framför allt ska medlemsstaterna, där det är lämpligt och möjligt, tillämpa artikel 4 i rådets rambeslut 2001/220/RIF på den familjen.
4. Denna artikel ska tillämpas utan att det påverkar artikel 10.

Artikel 15

Skydd av barn som är offer för människohandel under brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden

1. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att de behöriga myndigheterna i samband med brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden, ***i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet***, utser ett ■ ombud för det barn som fallit offer för människohandel, om enligt den nationella lagstiftningen personerna med föräldraansvar inte kan företräda barnet på grund av en intressekonflikt mellan dem och barnet ■ .
2. Medlemsstaterna ska ***i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet*** sörja för att barn som fallit offer för människohandel, ***om dessa inte har tillräckliga ekonomiska medel, ofördröjligen*** ges tillgång till kostnadsfri juridisk rådgivning och till ett kostnadsfritt juridiskt ombud, bland annat för att kunna begära ersättning.
3. Utan att det påverkar rätten till försvar ska medlemsstatsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att följande iakttas i samband med straffrättsliga förfaranden som rör något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3:
 - a) Att barnet förhöras utan onödigt dröjsmål efter det att uppgifterna har rapporterats till de behöriga myndigheterna.
 - b) Att barnet, vid behov, förhöras i lokaler som utformats eller ställts i ordning för detta ändamål.
 - c) Att barnet, vid behov, förhöras av eller genom yrkeskunniga personer som är särskilt utbildade för detta ändamål.
 - d) Att samma personer, om så är möjligt och lämpligt, håller alla förhör med barnet.
 - e) Att antalet förhör blir så få som möjligt och endast utförs om det är strikt nödvändigt för de straffrättsliga förfarandena.
 - f) Att barnet får åtföljas av sitt juridiska ombud eller, om så är lämpligt, av en vuxen som han eller hon själv har valt, såvida det inte föreligger ett motiverat beslut som fastställer något annat med avseende på den personen.
4. Medlemsstaterna ska, i samband med utredningar av något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att alla förhör med ett barn som är offer för människohandel eller, i förekommande fall, med ett barnvittne, får videofilmas, och att dessa videoinspelade förhör får användas som bevisning i straffrättsliga förfaranden inför domstol, i enlighet med bestämmelserna i medlemsstaternas nationella lagstiftning.
5. Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att det i samband med straffrättsliga förfaranden i domstol som rör något av de brott som avses i artiklarna 2 och 3 kan beslutas att
 - a) förhöret ska genomföras inom lyckta dörrar och att

- b) barnet får höras i domstolen utan att vara närvarande, framför allt genom användning av lämplig kommunikationsteknik.

5. *Denna artikel ska tillämpas utan att det påverkar artikel 11.*

Artikel 16

Hjälp, stöd och skydd för ensamresande barn som fallit offer för människohandel

1. *Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att man inom de särskilda åtgärderna för att hjälpa och stödja barn som fallit offer för människohandel, enligt vad som avses i artikel 13.1, vederbörligen beaktar de personliga och särskilda förhållanden som gäller för det ensamresande barn som fallit offer för människohandel.*
2. *Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att finna en varaktig lösning på grundval av en individuell bedömning av barnets bästa.*
3. *Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att man, vid behov, utser en vårdnadshavare för det ensamresande barn som fallit offer för människohandel.*
4. *Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att sörja för att de behöriga myndigheterna i samband med brottsutredningar och straffrättsliga förfaranden, i enlighet med brottsoffrens roll i det berörda rättssystemet, utser ett ombud om det inte finns någon medföljande vuxen eller om barnet skilts från sin familj.*
5. *Denna artikel ska tillämpas utan att det påverkar artiklarna 13 och 14.*

Artikel 17

Ersättning till brottsoffer

Medlemsstaterna ska säkerställa att offer för människohandel får tillgång till befintliga system för ersättning till offer för uppsåtliga våldsbrott.

Artikel 18

Förebyggande

1. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, **som utbildning**, i syfte att motverka **och minska** den efterfrågan som ligger till grund för alla former av utnyttjande som är relaterade till människohandel.
2. Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, **även via Internet**, till exempel informationskampanjer och kampanjer för att öka medvetenheten samt forsknings- och utbildningsprogram, om lämpligt i samarbete med **relevanta** organisationer inom det civila samhället **och andra aktörer**, i syfte att öka medvetenheten och minska risken för att människor, särskilt barn, faller offer för människohandel.

3. Medlemsstaterna ska främja regelbunden utbildning för tjänstemän som sannolikt kan komma i kontakt med offer och potentiella offer **för människohandel**, däribland poliser ute på fältet ■ , så att de kan identifiera och hantera offer och potentiella offer för människohandel.
4. **I syfte att på mer effektivt sätt förhindra och bekämpa människohandel genom att motverka efterfrågan ska** medlemsstaterna ■ överväga att vidta åtgärder för att straffbelägga användning av tjänster som omfattas av någon av de former av utnyttjande som avses i artikel 2, när denna användning sker med vetskap om att personen i fråga är offer för ett brott som avses i artikel 2.

Artikel 19

Nationella rapportörer eller motsvarande mekanismer

Medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som är nödvändiga för att inrätta nationella rapportörer eller motsvarande mekanismer. Uppgifterna för dessa mekanismer ska omfatta bedömningar av hur människohandeln utvecklas, mätning av resultaten av åtgärder för att bekämpa människohandel, **inbegripet insamlande av statistik i nära samarbete med relevanta organisationer i det civila samhället som verkar på detta område**, samt framläggande av rapporter ■ .

Artikel 20

Samordning av unionens strategi mot människohandel

För att bidra till en samordnad och konsoliderad strategi mot människohandel inom Europeiska unionen ska medlemsstaterna underlätta utförandet av uppgifterna för samordnaren för kampen mot människohandel. Framför allt ska medlemsstaterna till samordnaren för kampen mot människohandel översända den information som avses i artikel 16 och som ska vara ett underlag som gör det möjligt för kommissionen att vartannat år rapportera om framstegen i kampen mot människohandel.

Artikel 21

Ersättande av rambeslut 2002/629/RIF

Rambeslut 2002/629/RIF om bekämpande av människohandel ska upphöra att gälla **med avseende på de medlemsstater som deltar i antagandet av detta direktiv**, dock utan att det påverkar medlemsstaternas skyldigheter när det gäller tidsfristen för införlivande med nationell lagstiftning.

Med avseende på de medlemsstater som deltar i antagandet av detta direktiv ska hänvisningar till det upphävda rambeslutet anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 22

Genomförande

1. Medlemsstaterna ska senast ...* sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. ■
2. **Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta direktiv införlivas med deras nationella lagstiftning.**

* EUT: Vänligen för in datumet två år efter det att detta direktiv antagits.

3. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

■

Artikel 23 Rapportering

1. ■ Kommissionen *ska senast ...** överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet *med en utvärdering av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta direktiv, inbegripet en beskrivning av de åtgärder som vidtas i enlighet med artikel 15.4, vid behov åtföljd av lagstiftningsförslag.*
2. *Kommissionen ska senast ...*** lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet om förhindrandet av människohandel, med en bedömning av inverkan av den befintliga nationella lagstiftning som kriminaliserar användare av tjänster inom exploateringen av människohandel, vid behov åtföljd av lämpliga förslag.

Artikel 24 Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft *samma dag som* det *offentliggörs* i Europeiska unionens officiella tidning.

Artikel 25 Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

* EUT: Vänligen för in datumet två år efter tidsfristen för genomförande av detta direktiv.

** EUT: Vänligen för in datumet tre år efter tidsfristen för genomförande av detta direktiv.